

Наближена ціна опціону для розглянутої моделі дорівнює

$$C(S, K, T, \sigma) \approx C_{00} + \sqrt{\sigma} C_{01} + \sqrt{\sigma} C_{10}$$

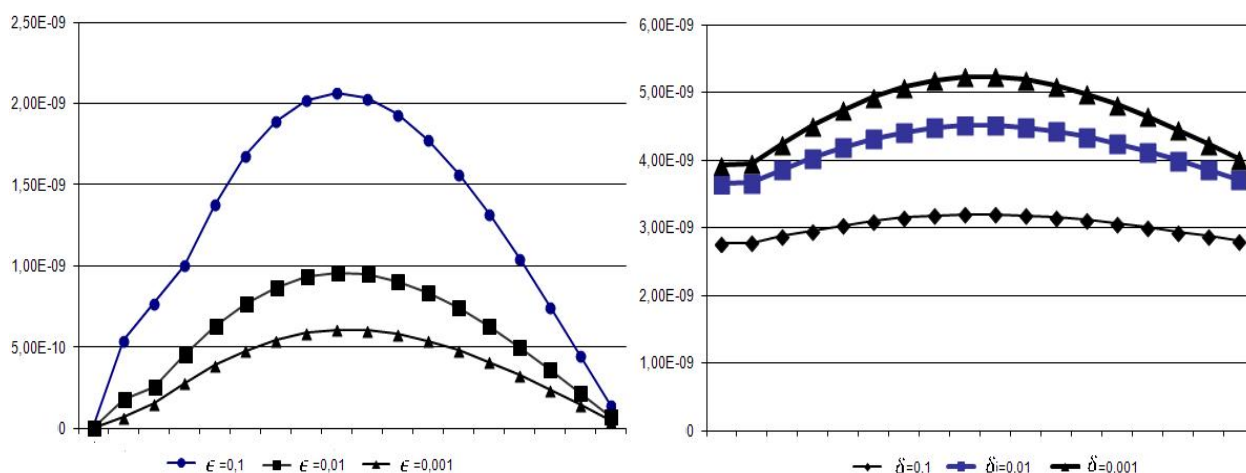

Рис. 1. Ціна опціону з подвійним бар'єром, $S = 300$, $K = 350$, $T = 400$, $\sigma = 0$, $\sigma = 2$, $\sigma = 1$, $\sigma = 0,34$, $\sigma = 0,05$, $\sigma = 2$, $\sigma = 0,5$, $\sigma = 0,18$, $\sigma = 0,18$.

На лівій частині рисунку 1 зображена наближена ціна з подвійним

$$C_{0,0} + \sqrt{\sigma} C_{1,0}$$

бар'єром опціону, для моделі яка має тільки швидко змінні чинники волатильності. Права частина рисунку 1 репрезентує наближену ціну з подвійним бар'єром опціону

$$C_{0,0} + \sqrt{\sigma} C_{0,1}$$

на конкретну модель, яка містить чинники волатильності, що змінюються повільно.

Комбінуючи методи з спектральної теорії, теорії сингулярних збурень і регулярної теорії збурень, ми зводимо обчислення ціни активу до розв'язання одного рівняння на знаходження власних значень і власних функцій.

Володимир ВАЛІГУРА

Тернопільський національний економічний університет

СУТНІСТЬ РЕГУЛЮЮЧИХ ПОДАТКІВ І ДОЦІЛЬНІСТЬ ВІДНЕСЕННЯ ДО НИХ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

Світова фіскальна практика володіє різними механізмами розподілу податкових надходжень між бюджетами окремих рівнів, однак в основі більшості з них лежить поняття регулюючих податків. Воно виникає в результаті теоретичної класифікації податків відповідно до критерію зарахування податкових надходжень. Саме за цим критерієм податки поділяються на закріплені та регулюючі. Загалом під закріпленими податками розуміються обов'язкові платежі, які на тривалий період повністю чи частково закріплені як дохідне джерело конкретного бюджету [1, с. 25; 2, с. 47-48]. А регулюючі податки інтерпретуються як обов'язкові платежі, які можуть надходити до різних бюджетів. Відмінної позиції дотримується Коровкін В. В., який до закріплених податків і зборів відносить ті, які або

надходять цілком і повністю в один із бюджетів, або розподіляться між бюджетами різних рівнів у фіксованій пропорції, що визначається податковим законодавством. Натомість регулюючі податки автор характеризує як ті, які розподіляються між бюджетами різних рівнів у пропорції, яка визначається бюджетним законодавством і може змінюватися при затвердженні федерального або регіонального бюджетів на поточний фінансовий рік [3, с. 175]. Таким чином, в якості критерію поділу податків на закріплені і регулюючі автор виділяє не тільки їх розподіл між бюджетами, а й постійність чи змінність пропорцій такого розподілу. Ми частково погоджуємося із такою позицією і вважаємо її прийнятною якщо за критерій регулювання обрати можливість впливу на пропорції розподілу органами державної влади у процесі затвердження бюджету на поточний рік. Таким чином у даному випадку поділ податків на закріплені і регулюючі здійснюється відповідно до можливості здійснювати дискреційне регулювання розподілу податків між різними бюджетами. Однак суми надходжень окремих податків до бюджетів навіть при сталих пропорціях розподілу зазвичай є різними. Це відбувається по податках, база оподаткування за якими високо еластична щодо зміни соціально-економічної ситуації у державі. До таких податків ми можемо віднести податок на прибуток, податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість. Натомість база майнових податків менш еластична в такому випадку. Тобто по відношенню до можливості здійснювати недискреційне регулювання до регулюючих потрібно відносити податки на доходи та прибутки навіть у тому випадку, якщо вони розподілені між бюджетами різних рівнів у визначених пропорціях та на тривалий період.

Тобто ми пропонуємо за критерій поділу податків на закріплені і регулюючі брати не тільки вплив на них за допомогою дискреційного регулювання, а й їх здатність здійснювати недискреційне регулювання. У такому випадку якщо законодавчо встановлено, що податки на доходи і прибутки надходять до різних бюджетів, то їх потрібно розглядати як регулюючі.

Розподіл податків до різних бюджетів ґрунтується на принципі походження, суть якого полягає у тому, що місцеві органи влади мають частково фінансуватися за рахунок надходжень від податків, зібраних на їх території. У даному випадку виникає питання, які податки мають повністю зараховуватись до окремого бюджету, а які підлягати розщепленню. Треба однозначно сказати, що місцеві податки є виключною юрисдикцією місцевих бюджетів і до них зазвичай належать майнові податки. Натомість загальнодержавні можуть підлягати розщепленню. Варто відмітити, що механізм розщеплення податків краще працює стосовно податків на доходи та прибутки ніж щодо податків на споживання. Оскільки механізм справляння ПДВ ґрунтується на основі визначення податкового зобов'язання і податкового кредиту, може спостерігатись ситуація, коли при купівлі сировини ПДВ сплачується до одного бюджету, а при експорті продукції відшкодування потрібно робити з іншого.

Отже, ми доходимо до висновку, що податок на прибуток підприємств (як і податок на доходи фізичних осіб) краще адаптований до механізму розщеплення і з точки зору недискреційного регулювання його потрібно відносити до регулюючих податків у випадку законодавчого встановлення пропорції розподілу між бюджетами різних рівнів.

Проаналізуємо переваги та недоліки справляння податку на прибуток як регулюючого платежу. Звісно, що закріплення частини податкової бази з податку на прибуток підприємств за регіональним чи місцевим бюджетом створює додаткові фінансові ресурси для місцевих органів влади і вони, зацікавлені у розвитку місцевого бізнесу. Зацікавлені в розвитку підприємництва також платники, які є користувачами суспільних благ на конкретній території. Тобто зараховуючи частину податку на прибуток підприємств до місцевого чи регіонального бюджету посилюються стимули до ефективнішого розвитку підприємництва на окремій території. З іншого боку, у випадку відсутності інших механізмів фінансового вирівнювання територій, місцевий бюджет стає залежним від ефективності функціонування одного, або декількох підприємств, які розміщені на території його юрисдикції. У випадку незадовільного фінансового стану цих підприємств місцевий бюджет недоотримує надходжень.

Отже, застосувати механізм розщеплення податку на прибуток краще у періоди економічного росту в державі, а в періоди спаду його потрібно поєднувати з іншими способами фінансового вирівнювання територій, на зразок міжбюджетних трансфертів.

Список літератури:

1. Крисоватий А. І. Податкова система : [навчальний посібник] / А. Крисоватий, О. Десятнюк. – Тернопіль : Карт-бланш, 2004. – 331 с.
2. Пансков В.Г. Налоги и налоговая система Российской Федерации: Учебник. – М.: Финансы и статистика, 2007. – 464 с.
3. Коровкин В. В. Основы теории налогообложения : [учеб. пособие] / Коровкин В. В. – М. : Экономист, 2006. – 576 с.

Людмила ВАСЕЧКО

Київський університет імені Бориса Грінченка

ГОЛОВНІ ПРІОРИТЕТИ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Фінансово-економічна безпека держави є багатоаспектним явищем, тому обов'язковою умовою стабільного існування держави є періодичний ретельний моніторинг її економічної системи загалом та фінансової системи зокрема. Зауважимо, що підвищення рівня фінансово-економічної безпеки держави вимагає таких дій, які мають включати в себе важливі механізми у сфері різних секторів економіки [1, с. 5; 2, с. 93]. Тому, на наш погляд, головними пріоритетами зміцнення фінансово-економічної безпеки України є:

1. Удосконалення монетарної політики – середнє зниження рівня монетизації економіки, забезпечення потреб економічного зростання шляхом лібералізації природи грошово-кредитної політики, подальше зниження рівня інфляційної динаміки.

2. Удосконалення зовнішньо-економічної політики – детінізація економіки, скорочення відкритості економіки країни шляхом збільшення внутрішнього ринку, профіцит платіжного бюджету по торговельним операціям, зменшення валового зовнішнього боргу.

3. Удосконалення банківської та грошово-кредитної політики – скорочення долі іноземних банківських установ в загальному обсязі капіталу банківської системи країни, запобігання банкрутства банків та регенерація ліквідності банківського сектору економіки, застосування цільового підходу до випуску грошової маси, підвищення монетизації економіки.

4. Удосконалення державної боргової політики – зменшення загального державного боргу, скорочення зовнішнього та внутрішнього боргу.

5. Удосконалення валютної політики – розробка концептуальних засад валютної політики, що передбачатиме виділення короткострокових та довгострокових цілей її реалізації та формування, зменшення «доларизації» економіки країни, оптимізація будови золотовалютних резервів шляхом нарощення в них частки золота.

6. Регулювання бюджетної політики – реформування бюджетного процесу на різних рівнях, за рахунок застосування програмно-цільових засад діяльності підвищення результативності бюджетних витрат.

7. Удосконалення податкової політики – податкове стимулювання ефективності зайнятості населення, скорочення податкового тиску на вітчизняних виробників товарів та послуг, стимулювання попиту шляхом зменшення податкового навантаження на споживання, раціоналізація побудови податкової системи.

8. Регулювання фондового ринку – здійснення заходів по зниженню системних ризиків при розрахунках за угодами з цінними паперами, здійснення заходів, що будуть сприяти формуванню фінансово надійних вітчизняних зберігачів, які здатні надавати широкий комплекс кастодіальних послуг, підвищення капіталізації та ліквідності організованого ринку цінних паперів.